

Menneske- og arbeidstakerrettigheter

SpareBank 1 Østfold Akershus sin holdning til ivaretagelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter synliggjøres blant annet i etiske retningslinjer og policy for samfunnsansvar og bærekraft gjennom følgende prinsipper:

- Ikke medvirke til brudd på menneskerettigheter eller arbeidstakers rettigheter
- Ivareta arbeidstakers rettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø
- Ivareta informasjonssikkerhet og personopplysninger og personvern iht. gjeldende lover og retningslinjer
- Påvirke vareleverandører til å ha tredjeparts sertifiserte produkter som sikrer at blant annet arbeidernes rettigheter ivaretas i produksjon
- Ha en høy etisk standard hos medarbeidere og rutiner for varsling av kritikkverdige forhold
- Ikke ha kunder innen bransjer som er involvert i kontroversiell våpenproduksjon, alvorlige brudd på menneskerettighetene, korrupsjon, pornografisk virksomhet eller tobakksindustri
- Ha nulltoleranse for alle former for diskriminering

Menneskerettigheter

Menneskerettigheter er rettigheter alle mennesker har, uavhengig av kjønn, alder, legning, livssyn, nasjonalitet eller hvor i verden de bor. Verdenserklæringen er grunddokumentet i det internasjonale arbeidet for menneskerettigheter. Den består av 30 artikler, og gjelder for alle FNs medlemsland.

Respekt for menneskerettighetene er en selvsagt del SpareBank 1 Østfold Akershus virke som ansvarlig samfunnsaktør. De skal være en naturlig del av våre aktiviteter, og inngå i våre styrende prinsipper. Vi støtter FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og skal formelt tilslutte oss FN's Global Compact 10 prinsipper for ansvarlig næringsliv og UNEPFI&PRB Principles for Responsible Banking.

De internasjonale menneskerettighetene er aktuelle for oss direkte eller indirekte. Respekt for menneskerettighetene inngår i arbeidet vi gjør overfor våre ansatte, kunder, samarbeidspartnere, samfunn og individer berørt av vår virksomhet. Som arbeidsgiver skal vi sørge for mangfold og inkludering. Som kjøper av varer og tjenester skal vi gjøre vurderinger knyttet til arbeidstakerrettigheter og arbeidsforhold i vår leverandørkjede. Som tilbyder av bank- og finanstjenester skal vi ha en ansvarlig drift som ivaretar kundenes rettigheter.

Detaljerte krav for ivaretagelse av menneskerettigheter fremkommer blant annet i standarder for innkjøp, prinsipper for etiske investeringer og ansvarlige utlån. Aktsomhetsvurderinger skal gjennomføres for disse områdene for å identifisere, forebygge, redusere og dokumentere hvordan vi håndterer eventuelle negative innvirkning på menneskerettighetene.

Kunnskap og bevisstgjøring er viktig for å sikre respekt for menneskerettighetene, og opplæring i etiske retningslinjer og i bærekraft tilpasset ulike grupper bidrar til det.

Sårbare grupper har egne menneskerettighetskonvensjoner og trenger spesiell oppmerksomhet i menneskerettighetsspørsmål. I tråd med prinsippene har SpareBank 1 Østfold Akershus nulltoleranse for alle former for kjønnsdiskriminering, inkludert verbal, fysisk og seksuell trakassering. Våre etiske retningslinjer og retningslinjer for likestilling og mangfold tydeliggjør at dette gjelder på flere områder i tillegg til kjønn.

Barns spesielle rettigheter er nedfelt i barnekonvensjonen. FNs generalforsamling vedtok i 2007 en urfolkserklæring, utarbeidet gjennom samarbeid mellom stater og urfolksgreper. Den har bestemmelser både når det gjelder grunnleggende behov som mat, helse og utdanning, og bestemmelser om bruk av tradisjonelle ressurser og landområder. Sentralt i erklæringen er urfolks rett til å delta i beslutningsprosessen i saker som vil kunne berøre deres rettigheter.

Arbeidstakerrettigheter

Det er et mål å ivareta ansattes arbeidstakerrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø på en god og systematisk måte for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Arbeidstakeres rettigheter er regulert gjennom tariffavtaler, interne retningslinjer og samarbeid med tillitsvalgte og verneombud.

Vi respekterer internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter, inkludert organisasjonsrett og kollektiv forhandlingsrett, eliminering av alle typer tvangsarbeid eller obligatorisk arbeid, effektiv avskaffelse av barnearbeid og eliminering av diskriminering når det gjelder ansettelse eller arbeid.

ILO er FNs internasjonale særorganisasjon for arbeidslivet. ILOs formål er å fremme sosial rettferdighet og rettigheter i arbeidslivet. ILOs åtte kjernekonvensjoner utgjør et minimum av rettigheter som skal respekteres i arbeidslivet. De deles inn i de fire hovedkategoriene:

- Barnearbeid (ILO konvensjon nr. 138, 182 og 79, ILO anbefaling nr. 146),
- Fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87, 98, 135 og 154),
- Diskriminering (ILO konvensjon nr. 100 og 111)
- Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr. 29 og 105).

Organisasjonsfriheten i Norge følger av en rekke internasjonale instrumenter som Norge er bundet av, blant annet Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 11. EMK er inkorporert som norsk lov. Også bestemmelser i den norske arbeidsmiljøloven berører organisasjonsfriheten, for eksempel forbudet mot diskriminering på grunn av medlemskap i en arbeidstakerorganisasjon i Arbeidsmiljølovens § 13-1.

Det er et velutviklet partsamarbeid og tydelig avtalestruktur innen bank og finansbransjen i Norge. Arbeidstakersiden representert ved Finans Norge, og Finansforbundet og Handel og kontor/LO Finans er de største fagforeningene. Bransjen har en avtalestruktur basert på en Hovedavtale og Sentralavtale som er fremforhandlet på bransjenivå, og bedriftsavtaler og særavtaler på virksomhetsnivå. Det er en utbredt praksis at partene samarbeider, også utenom de formelle forhandlingene for felles forståelse og mulige løsninger på spørsmål som næringen må ha et aktivt forhold til.

SpareBank 1 Østfold Akershus anerkjenner organisasjonsfriheten og retten til å kunne kreve tariffavtale. Banken har p.t etablert tariffavtaler med begge de to store fagforeningene som organiserer de fleste ansatte i bransjen. Banken anerkjenner at det er viktig å ha kompetente tillitsvalgte som bidrar til å oppfylle partenes gjensidige interesse av et velutviklet bedriftsdemokrati som underbygger virksomhetens strategi og målsettinger.